

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 24.5.2006
COM(2006) 249 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem

**Eiropas Savienības ieguldījums nolūkā īstenot programmu pienācīgas kvalitātes
nodarbinātībai pasaulē**

{SEC(2006) 643}

1. IEVADS

Apvienoto Nāciju Organizācijas augstākā līmeņa sanāksme saistībā ar Tūkstošgades deklarācijas turpinājumu 2005. gada septembrī apstiprināja vajadzību nodrošināt taisnīgu globalizācijas norisi. Šajā sanāksmē par vienu no mērķiem valstu un starptautiskajā politikā tika izvirzīts mērķis veicināt ražīgu darbu un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem pasaules iedzīvotājiem. Tādējādi tika uzsvērti arī nodarbinātības un tās kvalitātes būtiskā nozīme gan cīņā pret nabadzību, gan attīstības sekmēšanā: lai arī ir notikusi zināma attīstība, puse no nodarbinātajiem visā pasaulē saņem mazāk par 2 dolāriem dienā, savukārt pusei no pasaules iedzīvotājiem nav nekādas sociālās aizsardzības¹.

Pirms sanāksmes Komisija, Padome un Eiropas Parlaments aicināja pastiprināt globalizācijas sociālo dimensiju un veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem saskaņā ar šajā jomā pieņemto SDO stratēģiju².

Kopš 2000. gada pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšana ir SDO politikas darba kārtības galvenais jautājums: SDO savā programmā pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai aicina „nodrošināt visiem vīriešiem un visām sievietēm reālas iespējas veikt ražīgu pienācīgas kvalitātes darbu brīvību, taisnīgumu, drošību un cilvēka cieņu veicinošos apstākļos”. Šo programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai ir apstiprinājušas valdības un sociālie partneri SDO, un tajā ir ietvertas vispārēja mērķa pamatnostādnes nevis tās, kas saistītas ar kādu atsevišķu attīstības modeli. Programma 2004. gadā ir iekļauta Globalizācijas sociālās dimensijas vispasaules komisijas (GSDVK) ieteikumos.

Programma pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai ir pamatota ar integrētu pieeju, kura aptver ražīgu un brīvi izvēlētu darbu, darba tiesības, sociālo aizsardzību, sociālo dialogu un dzimumu dimensijas ievērošanu³. Tātad tā ietver „sociālās pamattiesības”, kas veido to sociālo tiesību minimālo pamatu, ko ir noteikusi starptautiskā sabiedrība un kuras īstenojumu jau atbalsta Eiropas Savienība. Taču programmas mērķi ir vēl augstāki: tajā paredzēts ne tikai garantēt tiesību minimālo pamatu, bet arī virzīt attīstību, pamatojoties uz tādām darbības un vadības vērtībām un principiem, kas apvieno ekonomisko konkurētspēju un sociālo taisnīgumu.

Ekonomiskās konkurētspējas un sociālā taisnīguma kombinēšana šādā veidā ir Eiropas attīstības modeļa pamatā. Aktīva līdzdalība pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšanā ietilpst Eiropas Sociālās politikas darba kārtībā un ES centienos izplatīt tās vērtības un dalīties pieredzē, kā arī iepazīstināt ar savu integrēto ekonomikas un sociālās attīstības modeli⁴.

Iesaistoties programmas veicināšanā pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai visiem, Komisija pilnībā ievēro pasaules ekonomikas un sociālo situāciju specifiku un dažādību. Tā atzīst tādas stratēģiskas un posmos dalītas pieejas nozīmību, ko partnervalstis var pārņemt bez grūtībām un kurā tiek ņemti vērā apstākļi un prioritātes valsts un reģionu līmenī.

¹ Nodarbinātības tendences pasaulē, 2006, SDO; GSDVK ziņojums, 2004, SDO.

² COM(2004) 383; Padomes secinājumi attiecībā uz globalizācijas sociālo dimensiju, 3.3.2005., doc 6286/05; EP ziņojums, A 6-0308/2005, 15.11.2005., ESK atzinums, 9.3.2005., un Reģionu komitejas atzinums, 23.2.2005., Eiropadomes 2004. gada decembra un 2005. gada jūnija secinājumi.

³ Attiecībā uz galvenajiem atsauces dokumentiem par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību skatīt I un III pielikumu.

⁴ Eiropas vērtības globalizētā pasaulē, COM(2005) 525.

Šajā paziņojumā Komisija ierosina pamatnostādnes, kuru mērķis ir panākt, lai ES politikas un darbības vēl vairāk veicinātu programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai. Lai īstenotu šīs pamatnostādnes, ir jāpastiprina sadarbība starp Eiropas iestādēm, dalībvalstīm un visiem iesaistītajiem dalībniekiem.

Jautājums par programmas īstenošanu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai būs galvenais jautājums ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomes augsta līmeņa grupā, kuras sanāksme notiks 2006. gada jūlijā. Tādējādi darbi saistībā ar programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai turpināsies starptautiskā mērogā, un Komisija plāno pilnībā tajos iesaistīties.

2. ATTĪSTĪBAS, PĀRVALDĪBAS UN EFEKTIVITĀTES FAKTORS

Globalizācija un tehnoloģiskās un demogrāfiskās pārmaiņas rada ievērojamas izmaiņas ražošanas un pakalpojumu sniegšanas organizācijā pasaules mērogā, kā arī nodarbinātības struktūrā un sadalē. Pateicoties šai attīstībai, lielāks skaits valstu un sociālo grupu var izmantot starptautiskās tirdzniecības priekšrocības, un tā var katram sniegt iespēju strādāt pienācīgas kvalitātes darbu.

Tomēr ekonomiskā izaugsme ne vienmēr nozīmē jaunu darbavietu radīšanu un esošo darbavietu uzlabošanu, kas samazinātu nabadzību. Daudzu jaunattīstības valstu ekonomikā dominē neformālais sektors un viduvējas kvalitātes darbavietas, kā arī saglabājas dualitāte darba tirgū, jo īpaši tur, kur lielākā daļa iedzīvotāju ir atkarīgi no pašnodrošinājuma lauksaimniecības. Lielākā daļa ēnu ekonomikā nodarbināto ir sievietes un jaunieši, kam attiecīgi ir maz izredžu ienākumu, apmācības un sociālās aizsardzības jomā.

Taču arī formālajā sektorā nodarbinātības dienestu, darba tirgus pārvaldības un sociālās aizsardzības sistēmu vājums mazina pārmaiņu vadīšanas spējas.

Jaunizveidotajās valstīs ar izaugsmi vien nepietiek, lai mazinātu ievērojamas iedzīvotāju daļas nabadzību. Ražīguma pieaugums ne vienmēr nozīmē algu paaugstināšanu. Nekvalitatīvu darbavietu skaits un neformālā sektora lielums vēl joprojām ir ievērojams. Visās šajās valstīs un nedaudz mazākā mērā arī rūpnieciski attīstītajās valstīs darba tiesības un sociālā aizsardzība faktiski netiek attiecināta uz ēnu ekonomikā nodarbinātajiem.

Lai veicinātu pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem, ir nepieciešama saskaņota un vispārēja pieeja. Protams, ir jānovērš acīmredzamākie trūkumi sociālo pamattiesību jomā, piemēram, bērnu darbs. Taču jo īpaši svarīgi ir arī mainīt attīstības modeļus. Pieredze liecina, ka bērnu darba izskaušana ir atkarīga arī no darbībām darba tirgū, no sociālā dialoga un sociālās aizsardzības (piemēram, pabalsti, kas attur no bērnu nodarbināšanas vai padara šo darbu nevajadzīgu un kas veicina izglītību).

Lai samazinātu nabadzību, nepietiek ar atbalsta subsīdiju piešķiršanu vai izaugsmes rezultātu gaidīšanu un starptautisko uzņēmumu ienākšanu valstī. Ir jārada labvēlīga vide valsts un ārvalstu investīcijām, kas rada darbavietas uz vietas; ir jāuzlabo pārvaldība, tostarp, īstenojot sociālo dialogu; ir jākonstatē trūkumi, kas pastāv pienācīgas kvalitātes nodarbinātības jomā; ir jāizveido tiesiska un normatīva sistēma, kas aizsargā darbiniekus un garantē dzimumu vienlīdzību; ir jāievieš ilgtspējīgas sociālās aizsardzības, apmācības un mūžizglītības sistēmas; ir jānodrošina tiesiskā drošība uzņēmumiem; ir jāsamazina korupcija un jānosaka taisnīgi konkurences noteikumi. Starp citu, veicināt pieņemamu darbu šādā veidā vēlas arī

uzņēmumi, jo tie uzskata, ka atbildība nav attiecināma tikai un vienīgi uz darba devējiem, bet ka daļa no šīs atbildības jāuzņemas arī valsts iestādēm⁵.

Liekot uzsvāru uz nodarbinātību, tās kvalitāti un atbilstošajām sociālajām politikām, pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšana ir taisnīguma un sociālās kohēzijas, kā arī ekonomiskās efektivitātes faktors.

Sociālu mērķu apliecināšanu nekādā gadījumā nedrīkst izmantot protekcionisma nolūkos. Mērķis ir panākt vispārēju sociālo progresu un nodrošināt tā taisnīgu sadali visiem.

3. ES POLITIKU SAISTĪBAS UN VIRZIENI

ES ir aktīvi iesaistījusies Tūkstošgades deklarācijas īstenošanā. Tā sekmē ilgtspējīgu izaugsmi un attīstību visā pasaulē, jo īpaši, pateicoties tās tirdzniecības politikai un darbībām saistībā ar attīstību un ārējo palīdzību. ES atbalsta ar sociālajām pamattiesībām saistīto konvenciju ratifikāciju un efektīvu piemērošanu visās pasaules valstīs⁶.

Tā var sniegt specifisku ieguldījumu pieņemama darba veicināšanā, sniedzot starptautiskajām organizācijām savu pieredzi un zināšanas un attīstot politisko dialogu ar reģioniem un trešām valstīm. Komisija šajā sakarā jau ir izstrādājusi konkrētas iniciatīvas, piemēram, padarīt intensīvāku tās sadarbību ar SDO, īstenojot vispārējo preferenču sistēmu (VPS) tirdzniecības jomā, izstrādāt Eiropas vienošanos attīstībai un uzsākt sarunas par nodarbinātību ar Āzijas vai Latīņamerikas valstīm.

3.1. Eiropas Savienības saistības – pienācīgas kvalitātes nodarbinātība

Savas pastāvēšanas laikā ES ir izstrādājusi tādu ekonomiskās un sociālās attīstības modeli, kas, pilnībā ievērojot valstu situāciju dažādību, ir pamatots ar kopīgām vērtībām un principiem, un jo īpaši ar Līgumā noteikto mērķi kopīgi veicināt ekonomisko un sociālo attīstību.

Kopienas tiesību akti nodarbinātības, sociālās politikas un iespēju vienlīdzības jomā daudzējādā ziņā aptver vairāk nekā tikai starptautiskās normas un darbības, kas atbalsta pienācīgas kvalitātes nodarbinātības jēdzienu, un ietver šā jēdziena galvenos principus. SDO normas ir pamats daudzām politikām, tiesību aktiem un kopīgiem nolīgumiem dalībvalstīs un Eiropā. Turklāt SDO normas un darbības papildina *acquis* tajās jomās, kuras tiesību aktos un Kopienas politikās nav aptvertas vai ir aptvertas tikai daļēji, piemēram, darba pārvalde un inspekcija, arodbiedrību brīvība, koplīguma slēgšana un obligātās prasības sociālās drošības jomā.

Dalībvalstīs jau ir ratificējušas daudzas SDO konvencijas, jo īpaši attiecībā uz sociālajām pamattiesībām, darba inspekciju, darba pārvaldi, nodarbinātību, sociālo drošību un atalgojumu⁷. Daudzas no tām ir uzsākušas nesenāku konvenciju ratifikāciju (veselība un drošība darbā, darba apstākļi). Pavisam nesenā SDO konsolidētā konvencija par jūras

⁵ Pienācīgas kvalitātes nodarbinātība: kā to padarīt par darboties spējīgu; darba devēju viedoklis, 2002, SDDO (Starptautiskā darba devēju organizācija).

⁶ COM(2001) 416; Padomes 2003. gada 21. jūlija un 2005. gada 3. marta secinājumi; EP ziņojumi 2003. gada jūlijā un 2005. gada novembrī.

⁷ <http://www.ilo.org/ilolex/french/newratframeF.htm>

darbaspēku (2006. gads) ir ļoti atbilstīga Eiropas sociālajam dialogam un turpmākajām Kopienas un dalībvalstu normatīvajām darbībām.

Ir svarīgi, lai dalībvalstis arī turpmāk ratificētu un piemērotu konvencijas un jo īpaši atjauninātās konvencijas. Komisija atkarībā no apstākļiem veicinās un atvieglos šo procesu, ņemot vērā attiecīgās Kopienas politikas un pilnvaras.

Lisabonas stratēģijā un Eiropas Sociālās politikas darba kārtībā papildus mērķiem, kuri ietverti darba programmā pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai, ir piedāvāts ievērojami plašāks politiskais ietvars noteiktai rīcībai, kas sekmē nodarbinātību, iespēju vienlīdzību un sociālo kohēziju.

3.2. Labāk iepazīt nolūkā labāk pārliecināt un mobilizēt

Komisija sadarbosies ar SDO, ANO un citām organizācijām nolūkā iedziļināties pienācīgas kvalitātes nodarbinātības problemātikā, uzlabot partnervalstu spējas un izstrādāt piemērotus rādītājus, proti:

- apzināt labas prakses piemērus un panākumus, kas gūti šajā jomā;
- padziļināt analīzi par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un tās mijiedarbību ar citām politikām;
- izstrādāt metodoloģiju, lai novērtētu, kā pienācīgas kvalitātes nodarbinātību ietekmē tirdzniecības liberalizācija un ražošanas un izplatīšanas sistēmas pasaules mērogā, tostarp brīvās ražošanas zonās; paplašināt izmēģinājuma projektu, kas pašlaik tiek īstenots kopā ar SDO, lai novērtētu tirdzniecības ietekmi uz pienācīgas kvalitātes nodarbinātību;
- padziļināt analīzi par to, kā tirdzniecība ietekmē ilgspējīgu attīstību (SIA);
- uzlabot saikni starp analīzēm, operatīvajiem pasākumiem un ārējās palīdzības plānošanu; veicināt kopīgu novērtējumu veikšanu ar partnervalstīm un reģioniem nolūkā palīdzēt labāk izvēlēties prioritātes un mobilizēt ārējo palīdzību.

Šajā sakarā ir svarīgi mobilizēt ES pētniecības politiku gan nolūkā veicināt zināšanas, gan atbalstīt sociālo un ekonomisko attīstību.

Komisija atbalsta sociālo pamattiesību konvenciju ratifikāciju un piemērošanu, kā arī valstu programmu īstenošanu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai saskaņā ar SDO panākto vienošanos vai līdzvērtīgus rīcības plānus, jo īpaši saskaņā ar valstu attīstības stratēģijām. Komisija sadarbosies ar SDO, ANO un citām starptautiskajām organizācijām nolūkā uzlabot analīzes un izstrādāt rādītājus attiecībā uz to, kā tiek īstenota programma pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai.

Komisija veicinās apmācību un informāciju par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību tās delegācijās trešās valstīs un organizēs arī seminārus reģionos nolūkā pastiprināt dalībnieku rīcībspēju.

3.3. ES ārējo politiku labāka mobilizācija

Paplašināšanās

Kandidātvalstīm saistībā ar pievienošanas Kopienas tiesību aktu kopums ir jāintegrē savos tiesību aktos. Papildinot šo *acquis communautaire* integrāciju, pirmspievienšanās stratēģija tieši veicina programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai kandidātvalstīs. Ir svarīgi uzsvērt šīs programmas piemērotību kandidātvalstīm, ņemot vērā ES saistības attiecībā uz pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un atsevišķu SDO konvenciju un stratēģiju papildināmību salīdzinājumā ar *acquis communautaire*. Šajā sakarā Komisija jo īpaši atbalstīs šādas iniciatīvas:

- arodbiedrību brīvības un koplīguma slēgšanas veicināšana nolūkā pastiprināt dalībnieku rīcībspēju neatkarīga sociālā dialoga jomā;
- darba pārvaldības, darba inspekcijas un sociālās aizsardzības pārvaldes struktūru pastiprināšana;
- profilakses stratēģiju attīstība drošībai un veselības aizsardzībai darbā.

Kaimiņattiecību politika, reģionālās un divpusējās attiecības

Kaimiņattiecības

Programma pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai ir piemērota arī tām valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika un kuras uzsākušas pakāpenisku tuvināšanos Eiropas Savienībai, pat tad, ja uz tām neattiecas pienākums pārņemt *acquis communautaire*. Kaimiņattiecību politika pienācīgas kvalitātes nodarbinātību sekmēs šādi:

- īstenojot konkrētas reformas sociālo pamattiesību, nodarbinātības, sociālo lietu un iespēju vienlīdzības jomā, kuras ietvertas rīcības plānos, par kuriem ir panākta vienošanās ES un attiecīgo valstu starpā;
- īstenojot regulāru politisko dialogu par jautājumiem saistībā ar institucionālajām struktūrām, kas radītas ar partnerattiecību un sadarbības nolīgumiem, kā arī ar asociācijas nolīgumiem;
- īstenojot piec gadu darba plānu, kas apstiprināts saskaņā ar Barselonas procesu 2005. gada novembrī un kura mērķis jo īpaši ir pastiprināt sociālās aizsardzības sistēmas Vidusjūras reģiona dienvidu krasta valstīs;
- ietverot šo programmu valstu un reģionālajos stratēģijas dokumentos, tematiskajā plānojumā un citos sadarbības instrumentos; iespējams, iesaistot attiecīgās valstis atsevišķās programmās un sadarbībā ar Kopienas aģentūrām saskaņā ar kārtību, kas vēl jānosaka.

Reģionālās un divpusējās attiecības

Komisija nesēn no jauna apstiprināja savas stratēģiskās attiecības ar Latīņameriku, Āfrikas un Karību jūras reģiona valstīm. Tā savos priekšlikumos ir iekļāvusi ar pienācīgas kvalitātes nodarbinātību saistītus elementus un tos aktīvi īstēnos.

Komisija paplašinās sadarbību ar Latīņameriku un Karību jūras reģiona valstīm sociālās kohēzijas jomā. Tā ir izveidojusi darba programmas ar Čīli un Andu kopienu un gatavo citas divpusējās sadarbības programmas, jo īpaši ar Brazīliju un Meksiku. Tā veicinās un atbalstīs sadarbību šajos jautājumos visu Latīņamerikas valstu starpā.

Komisija īsteno sadarbību ar Āfrikas Savienību attiecībā uz reģionālās integrācijas sociālo dimensiju un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, kā arī divpusēju sadarbību ar Dienvidāfriku. Tā ņems vērā pienācīgas kvalitātes nodarbinātību Kotonū nolīguma kontekstā un reģionālajās stratēģijās (attiecībā uz Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstīm).

Komisija šos jautājumus integrēs arī politiskajā dialogā ar Āzijas valstīm. Tā 2005. gadā izveidoja dialogu ar Ķīnu tādās jomās kā nodarbinātība, darba likumi, sociālais dialogs, sociālā aizsardzība un sociālā kohēzija. Turklāt tā ir uzsākusi sadarbību nodarbinātības jomā ar Indiju un ASEM nolūkā īstentot pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visā pasaulē.

Komisija atbalstīs sociālo dialogu reģionālās integrācijas procesos ārpus Eiropas, kuriem ES piedāvā savu atbalstu.

Sadarbība attīstībai

Eiropas vienošanās par ES attīstības politiku, kas pieņemta 2005. gada 20. decembrī, ir pamatdokuments, kas pirmo reizi mobilizē Eiropas iestādes un dalībvalstis uzlabot savu darbību koordināciju, konsekvenču un papildināmību. Sociālā kohēzija un nodarbinātība tajā ir noteiktas par Kopienas rīcības jomām, un dokumentā ir noteikts, ka Kopiena un dalībvalstis sekmēs pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem.

Tematiskās programmas izstrādē un valstu un reģionālo programmu izstrādē Komisija atbalstīs šādas darbības:

- pienācīgas kvalitātes nodarbinātības integrācija valsts un reģionālajās stratēģijās attīstībai un nabadzības samazināšanai;
- šā aspekta progresīva ietveršana budžeta atbalsta pasākumos;
- kompetento pārvaldes struktūru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju spēju uzlabošana;
- mazo uz vidējo uzņēmumu darbības veicināšana;
- sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana attīstības un nabadzības samazināšanas stratēģijās;
- ārējās palīdzības pastiprināšana sociālās pielāgošanas pasākumos tajās trešās valstīs un trešos reģionos, kur norit tirdzniecības liberalizācija;
- politiskās vienotības veicināšana un sadarbība ar attiecīgajām starptautiskajām un reģionālajām organizācijām.

Regulā (EK) Nr. 2110/2005 ir noteikts, ka līguma saņēmējam, kas saņem no Kopienas atbalsta finansētu līgumu, ir jāievēro sociālās pamattiesības. Komisija plāno šo noteikumu attiecināt arī uz līgumiem, ko finansē no Eiropas Attīstības fonda. Komisija aicina dalībvalstis un citus līdzekļu devējus, lai tie rīkotos līdzīgi.

II pielikumā ir sniegti piemēri darbībām, kas veicina pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un kuras iespējams attīstīt saskaņā ar ārējās palīdzības plānošanu, ņemot vērā attiecīgo valstu apstākļus un vajadzības.

Tirdzniecība – ilgtspējīgas attīstības faktors

Tirdzniecības liberalizācijai vajadzētu sekmēt tādu mērķu sasniegšanu kā lielāka izaugsme, pilnīga nodarbinātība, nabadzības samazināšana un pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšana.

Kopienas tirdzniecības politikā īpašs instruments nolūkā veicināt sociālās pamattiesības ir jaunā VPS, kas ietver īpašus līdzekļus ilgtspējīgas attīstības un labas pārvaldības veicināšanai – VPS + (2006.–2008. gads).

Ar jauno VPS jau ir gūti nozīmīgi panākumi, piemēram, ir paātrināta SDO konvenciju par sociālajām pamattiesībām ratifikācija.

Komisija plāno aktīvāk izmantot savu ietekmi tirdzniecībā, lai palīdzētu sekmēt sociālās normas un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību iniciatīvās, ko tā īsteno divpusējo un daudzpusējo sarunu jomā. Tā jo īpaši plāno

- izveidot labāku saikni starp VPS, VPS + un Kopienas ārējo palīdzību,
- aptvert sociālo dimensiju, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un ar ilgtspējīgas ietekmes novērtējumu saistītos pētījumos sniegtos ieteikumus, veidojot divpusējās un reģionālās tirdzniecības sarunas (tostarp ekonomisko partnerattiecību nolīgumi ar ĀKK valstīm, *Mercosur*, Līča Sadarbības padomi, MED, Centrālameriku),
- mobilizēt ES politikas un instrumentus, piemēram, ārējo palīdzību, lai veicinātu pienācīgas kvalitātes nodarbinātību brīvas tirdzniecības režīmā,
- turpināt tirdzniecības, sociālo tiesību un nodarbinātības mijiedarbības pieeju, kas minēta 2004. gadā ierosinājumos par tirdzniecības politikas pārskatīšanas mehānismu, un aicināt arī citas PTO dalībvalstis pieņemt šo pieeju,
- veicināt sadarbību starp PTO, ANKTA, SDO un citām attiecīgajām organizācijām.

3.4. Veicināt starptautisku un daudzpusēju pārvaldību

Starptautiskas un daudzpusējas pārvaldības pastiprināšana ir būtiska, lai veicinātu globalizācijas sociālo dimensiju un to, ka partneri piemēro programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai.

Ekonomiskā un sociālā sadarbība

Komisija atbalsta starptautisko finanšu institūciju (SFI), SDO, ANO un PTO nesen uzsāktos dialogus, kuri attiecas uz šo organizāciju politiku papildināmību un konsekvenci, kā arī uz mijiedarbību starp ekonomisko izaugsmi, investīcijām, tirdzniecību un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību. Tā aicina šīs organizācijas un G8 valstis palīdzēt veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, izstrādājot un īstenojot to politikas, stratēģijas un instrumentus.

Komisija pastiprinās sadarbību ar SDO.

Komisija piedalīsies ANO darbībās, lai īstenotu 2005. gada augstākā līmeņa sanāksmes secinājumus attiecībā uz ražīgu darbu un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, un jo īpaši piedalīsies ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomes (ECOSOC) augsta līmeņa grupas darbā 2006. gada jūlijā.

Labāka ekonomiskās migrācijas pārvalde

Lai pārvaldītu migrāciju, ir nepieciešama sadarbība starp izcelsmes, tranzīta un galamērķa valstīm un reģioniem, kā arī sadarbība ar starptautiskajām organizācijām (SDO, SMO, ANO).

Komisija 2005. gadā pieņēma rīcības plānu likumīgās ekonomiskās migrācijas jomā. Tā atbalsta centienus, kas īstenoti nolūkā izstrādāt saskaņotu pieeju starptautiskajai migrācijai, piemēram, Starptautiskās migrācijas komisijas ziņojums par starptautisko migrāciju (2005. gads) un SDO rīcības plāns attiecībā uz migrējošajiem darba ņēmējiem (2004. gads). Tā piedalās ANO augsta līmeņa sarunu sagatavošanā par migrācijas un attīstības jautājumiem (2006. gads).

Lai ES migrācijas politika veicinātu attīstību, ir jāatvieglo līdzekļu nonākšana izcelsmes valstīs, tādējādi sekmējot šo valstu attīstību, ir jāmobilizē diasporas, jāveicina cirkulārā migrācija, jāmazina smadzeņu noplūdes negatīvā ietekme un atbildīgi jāierobežo tāda darbā pieņemšana, kas kaitē to nozaru attīstībai, kuras saskaras ar kvalificēta darbaspēka trūkumu, jo īpaši veselības nozarē⁸.

Turklāt ir jāpalīdz attiecīgo valstu iestādēm labāk pārvaldīt migrācijas plūsmas, aizsargāt migrantus pret ekspluatāciju un nodrošināt labāku attieksmi pret migrantiem, kuri uzturas attiecīgajā teritorijā. Cīņa pret nelegālo imigrāciju un cilvēku tirdzniecību ir daļa no šiem centieniem.

Komisija valstu un reģionālajām iestādēm piedāvā arī tās ilgo pieredzi darbaspēka brīvas pārvietošanās jomā un tiesību veicināšanā, imigrācijas politikas un migrantu integrācijas jomā.

3.5. Sadarbība ar pilsonisko sabiedrību un uzņēmumiem

Sociālie partneri, sociālais dialogs un partnerattiecības

Komisija atbalstīs šādus pasākumus:

- sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības tehnisko spēju uzlabošana;
- iestāžu, mehānismu un tādas prakses attīstība, kuras mērķis ir atvieglināt un pastiprināt gan divpusēju, gan trīspusēju sociālo dialogu;
- labāka sociālo partneru un citu pilsoniskās sabiedrības dalībnieku iesaistīšana pasaules pārvaldībā (PTO, SFI), vadoties pēc ESAO parauga;
- starpvalstu nolīgumu un pasaules pamatnolīgumu slēgšana.

⁸ Komisijas paziņojums „Migrācija un attīstība: konkrēti virzieni”, COM(2005) 390, 1.9.2005.

Uzņēmumu sociālā atbildība

Komisija atzīst uzņēmumu sociālās atbildības būtisko nozīmi, jo tā papildina tiesību aktus, koplīguma slēgšanu un darba apstākļu pārraudzību. Tā uzskata, ka rīcības kodeksiem un citiem uzņēmumu sociālās atbildības instrumentiem ir jābūt pamatotiem ar starptautiskā līmenī apstiprinātiem instrumentiem (ESAO, SDO).

Komisija arī turpmāk veicinās uzņēmumu sociālo atbildību. Tā aicina uzņēmumus, Eiropas apvienību par uzņēmumu sociālo atbildību⁹ un citas ieinteresētās personas izstrādāt iniciatīvas, lai veicinātu pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem.

4. SECINĀJUMI

Pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšana ir daļa no Eiropas Savienības centieniem, lai sekmētu un izplatītu ES vērtības un pieredzi.

ES un tās dalībvalstis ir sekmējušas šā mērķa iekļaušanu Apvienoto Nāciju Organizācijas 2005. gada augstākā līmeņa sanāksmes secinājumos.

Komisija noteikti plāno piedalīties šā mērķa īstenošanā, cieši sadarbojoties ar iesaistītajiem dalībniekiem, partnervalstīm un partnerreģioniem, kā arī ar starptautiskajām un reģionālajām organizācijām. Tā aicina pārējās ES iestādes, dalībvalstis, sociālos partnerus un visus dalībniekus sadarboties, lai veicinātu pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visā pasaulē.

Šajā nolūkā Komisija mobilizēs ārējās politikas, atbalstu attīstībai un tirdzniecības politiku. Tā aicina ne tikai ievērot sociālās pamattiesības, bet arī katrā valstī īstenot vērienīgas programmas, lai veicinātu pienācīgas kvalitātes nodarbinātību. Tā sadarbosies ar starptautiskajām organizācijām, lai izstrādātu rādītājus veikuma pārbaudei.

Komisija līdz 2008. gada vasarai novērtēs to, kā šis paziņojums būs īstenots.

⁹ Skatīt COM(2006) 136.